

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Yttrande över Boverkets rapport Uppdrag att utveckla reformen med certifierade byggprojekteringsföretag

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Konsekvensutredningen är utförlig och över lag tydlig och väl genomförd. Redovisningen avseende förslagens effekter för de berörda företagens konkurrenssituation hade kunnat skrivas något tydligare, även om det framgår att förslagsställaren gör bedömningen att det i huvudsak är större företag med seriell produktion som kommer att gynnas av förslaget.

Regelrådet hade också önskat en tydligare redovisning avseende behovet av speciella informationsinsatser samt ett resonemang kring hur sådana insatser kan komma att genomföras.

Trots viss relevant information gällande hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas har Regelrådet gjort bedömningen att delaspekten inte är tillräckligt tydligt redovisad. Detta med anledning av att specificeringen av vad som ska följas upp och på vilket sätt en bredare utvärdering av förslagens effekter hade kunnat genomföras hade behövt vara lite utförligare.

Övriga delaspekter bedöms godtagbart redovisade. Även sammantaget håller konsekvensutredningen god kvalitet och bedöms godtagbar.

Innehållet i förslaget

Förslagsställaren uppger att byggnadsnämndernas ansvar för kontrollplan och arbetsplatsbesök föreslås övergå till ett certifierat byggbedömningsföretag (CBF) om systemet används under byggskedet. I sådana fall behöver byggherren inte utse en separat kontrollansvarig, utan CBF:s interna kompetens anses tillräcklig för att säkerställa efterlevnaden av samhällets krav.

Förslagsställaren anger att det föreslagna CBF-systemet ska kunna användas inte bara under lovprocessen fram till startbesked, utan även under byggskedet fram till slutbesked. Användningen uppges vara frivillig då byggherren föreslås avgöra om systemet ska tillämpas samt i vilka delar av processen. Enligt Boverket uppstår processuella skillnader jämfört med dagens ordning endast om systemet används under byggskedet. Det föreslås även vara möjligt att

anlita olika CBF för olika skeden. Om ett CBF upphör att vara verksamt under byggskedet återgår ärendet till ordinarie hantering.

För att stärka systemets tillförlitlighet föreslås även ett nationellt kontrollsystem där Boverket skulle ansvara för kontrollfunktionen. Boverkets bemyndigande föreslås också utökas så att krav kan ställas på ackrediterade certifieringsorgan, vilket anges medföra tillkommande uppgifter för Swedac. Förslaget innebär därmed en överföring av kontroll från kommunal till statlig nivå.

Boverket aviserar att frågor om kontrollsystemets närmare utformning och eventuella ändringar i certifieringskraven enligt BFS 2024:1¹ får hanteras vidare om förslaget genomförs. Det föreslås också att systemet ska kunna användas för fler byggnadstyper, inklusive bostadskomplement och byggnader för vissa andra ändamål än bostäder. Valet av vilka byggnadstyper som bör ingå har enligt Boverket även vägts mot om det kan anses ekonomiskt motiverat för byggherrar att använda systemet.

Remissen innehåller följande förslag:

- Förslag till lag om ändring av plan- och bygglagen (2010:900)
- Förslag till förordning om ändring av plan- och byggförordningen (2011:338)

Boverket uppskattar att systemet med certifierade byggbedömningsföretag kan börja tillämpas tidigast under 2028.

Bedömning av delasppekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Förslagsställaren uppger att flera remissinstanser under beredningen av reformen för certifierade byggprojekteringsföretag ifrågasatte om en mer förutsägbar byggprocess skulle uppnås i och med att kommunerna även fortsättningsvis kan utöva kontroll och ingripa med tillsyn i det systemet.

Sådana ingripanden i ett sent skede uppges medföra kostnader, förseningar och osäkerhet för byggherrar. Enligt regeringsuppdraget kan denna osäkerhet hämma intresset för att använda systemet.

Av intervjuer som genomförts av Boverket genom WSP framgår att byggaktörer betraktar slutbeskedet som centralt och att tilltron till systemet förutsätter att även detta moment omfattas av det certifierade företags ansvar. Nuvarande ordning, där kommunen kan neka slutbesked även på grunder som inte prövats vid bygglov eller startbesked, uppges motverka systemets genomslag.

Boverket redovisar olika tolkningar av hur ansvaret för slutbeskedet kan införlivas i det certifierade företags mandat. För att reformen ska realiseras anges det krävas nya föreskrifter

¹ [Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifierade byggprojekteringsföretag. BFS 2024:1.](#)

om certifiering och tillämpning, inklusive krav på kompetens för de certifierade byggbedömningsföretagen. Efter att föreskrifterna trätt i kraft kan ackreditering och certifiering inledas, vilket motiverar Boverkets bedömning av att systemet tidigast kan börja tillämpas under 2028.

Regelrådet gör följande bedömning. Problembeskrivningen och syftet med förslaget framgår tydligt. I och med att förslagsställaren genomgående resonerar kring hur det nuvarande systemet kan reformeras för att bättre uppnå systemets syfte förtydligas problembilden genomgående i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets problembild och syfte godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Förslagsställaren anger att nollalternativet är att nuvarande författningsbestämmelser om certifierade byggprojekteringsföretag, såväl på lag-, förordnings- som föreskriftsnivå, förblir oförändrade avseende alla ingående och övervägda moment i byggprocessen. Nollalternativet anges därmed innebära att den utveckling av systemet med certifierade byggprojekteringsföretag som efterfrågas i regeringsuppdraget, och som syftar till att möjliggöra en ökad förutsägbarhet genom hela byggprocessen och därigenom förstärka incitamenten att använda systemet, inte kommer till stånd och att den problembild som beskrivs i regeringsuppdraget därför kan antas komma att kvarstå.

Förslagsställaren redovisar nollalternativen avseende samtliga förslag i rapporten (s. 36ff).

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen i denna del är tydlig – delaspekten bedöms därmed godtagbar.

Alternativa lösningar

Det uppges att Boverket har övervägt alternativa lösningar för att göra systemet med certifierade byggprojekteringsföretag (CBF) mer attraktivt och rättssäkert. Bland annat har det utretts vilka kontroll- och tillsynsmoment under byggprocessen som helt eller delvis kan övertas från byggnadsnämnderna samt om systemet bör omfatta fler byggnadstyper. För varje delmoment har flera förändringsalternativ analyserats och vägts mot ett nollalternativ.

Boverket bedömer att författningsändringar krävs för att uppnå regeringens syften – informativa eller ekonomiska styrmedel bedöms inte tillräckliga, men vägledning föreslås som komplement.

I fråga om nybyggnad konstateras att nuvarande regler omfattar bostadshus, inklusive sådana med visst inslag av lokaler samt flyttning av byggnader. Flyttning ingår bland annat för att möjliggöra användning av systemet för modulbostäder. Regeringen har dock betonat att syftet med systemet är att främja nybyggnation och standardiserade projekt. Få kommuner hanterar ärenden om flyttning, vilket enligt Boverket försvagar motivet för att inkludera detta moment i systemet. Flyttning medför även särskilda krav på varsamhet och förbud mot förvanskning, vilket uppges påverka uppfyllandet av både utformningskraven och de tekniska egenskapskraven men inte ingå i det certifierade byggprojekteringsföretagets arbetsuppgifter.

Boverket redovisar fyra alternativa lösningar som tar utgångspunkt i att CBF-systemet föreslås kunna användas i fler delar av processen jämfört med det befintliga systemet med certifierade byggprojekteringsföretag:

- **Alternativ 1a (nollalternativ):** Inga förändringar i vilka byggnader som omfattas. En uppföljning av systemets tillämpning möjliggörs utan att ändra kompetenskrav, men flyttning av byggnader innebär fortsatt dubbel hantering mellan CBF och byggnadsnämnd.
- **Alternativ 1b:** Flyttning tas bort ur systemet. Bedöms förenkla processen för byggnader som redan omfattas, men innebär en inskränkning jämfört med dagens regler.
- **Alternativ 2:** Systemet utvidgas till fler byggnadstyper, men begränsas till uppförande av nya byggnader. Flyttning exkluderas, vilket bedöms förenkla tillämpningen.
- **Alternativ 3:** Systemet utvidgas både till fler byggnadstyper och inkluderar även flyttning. Ger bredast tillämpning men begränsar möjligheterna till förenkling av processen.

Motsvarande jämförande analys av alternativa lösningar genomförs också avseende tekniskt samråd (3.4.2), startbesked (3.4.3), kontrollplan (3.4.4), arbetsplatsbesök (3.4.5), tillsyn och anmälningsskyldighet under byggskedet (3.4.6), slutsamråd (3.4.7), slutbesked (3.4.8), typer av byggnader och ändamål (3.4.9), utökad kontroll av systemet (3.4.10) samt avseende den nya benämningen av aktörstypen "certifierade byggbedömningsföretag" där Boverket har övervägt om den befintliga benämningen "certifierade byggprojekteringsföretag" behöver ändras för att matcha den roll som ett CBF får genom det föreslagna systemet. Boverket anger att, eftersom ett certifierade byggprojekteringsföretag även ska bedöma själva utförandet samt att den färdiga byggnaden uppfyller de ingående kraven, kan det befintliga namnet "certifierade byggprojekteringsföretag" betraktas missvisande.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilka alternativ som övervägt samt vilka för- och nackdelar som bedöms vara förknippade med de olika alternativen. Tillsammans med den mer ingående redovisningen av de alternativ som förordas gällande de olika förslagen och struktureringen av jämförelserna blir redovisningen tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

Boverkets förslag till CBF-system anges beröra de företag som väljer att certifiera sig som byggbedömningsföretag eller som väljer att anlita ett sådant företag. Företagen uppges kunna agera som byggherrar, entreprenörer, seriebyggare eller andra byggföretag av bostäder. Bland

företag som kan komma att certifiera sig anges även företag verksamma inom byggnadsprojektering, byggkontroll och byggledning ingå.²

Boverket uppger att omkring 26 900 företag är registrerade inom näringsgrenen "Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader" och ytterligare drygt 1 000 företag under "Utvecklare av byggprojekt". Av dessa bedöms särskilt de som bedriver serieproduktion av bostadshus vara mest relevanta för certifiering som certifierade byggprojekteringsföretag. Därtill finns omkring 570 företag som tillverkar monteringsfärdiga trähus. Branschorganisationen Trä- och Möbelföretagen (TMF) anges ha omkring 80 medlemsföretag som tillverkar småhus och flerbostadshus i trä och som 2022 sysselsatte omkring 7 600 personer.

Vidare anges att omkring 25 000 fastighetsbolag inom bostadssektorn kan komma att beröras i egenskap av byggherrar vid användning av CBF-alternativet. Även företag som är verksamma inom fastighetsförvaltning för lokaler kan påverkas, särskilt då förslaget även omfattar vissa lokalbyggnader. Hur stor andel av dessa företag som faktiskt berörs uppges komma att preciseras genom Boverkets framtida tillämpningsföreskrifter. Dessutom nämns att omkring 24 200 bostadsrättsföreningar potentiellt kan omfattas av regelverket i rollen som byggherrar.

Förslaget berör även företag inom arkitekt- och teknisk konsultverksamhet. Enligt företagsdatabasen (FDB) rör det sig om drygt 28 300 aktörer som är verksamma inom byggprojektering och byggkontroll. Boverket framhåller att merparten av företagen inom de aktuella näringsgrenarna är små, det vill säga med färre än 50 anställda.

Boverket bedömer att förslaget i första hand är relevant för byggherrar och byggföretag som arbetar med serietillverkning av bostadshus. Systemet föreslås även kunna tillämpas vid uppförande av vissa lokalbyggnader samt komplementbyggnader till bostäder. Förslaget kan även påverka de byggherrar som väljer att anlita ett externt CBF. Eftersom rollen för ett CBF enligt förslaget är mer omfattande än dagens certifierade byggprojekteringsföretag, bedöms kostnaden för att anlita ett CBF kunna öka. Samtidigt betonas att prisbilden är svår att förutse på förhand, då den beror på marknadsförhållanden såsom konkurrens.

Avslutningsvis anges att förslaget bygger på krav om ett certifierbart kvalitetsledningssystem som ska kontrolleras av ett ackrediterat certifieringsorgan. Exakta kompetenskrav kommer att specificeras i kommande föreskrifter från Boverket. För närvarande är ISO 9001 det enda kvalitetsledningssystem som uppfyller kraven i de befintliga reglerna för certifierade byggprojekteringsföretag

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilka företag som bedöms påverkas av förslaget. Den tabell som biläggs ger, såvitt Regelrådet kan utläsa, en nära heltäckande bild av vilka företag som *kan* beröras. Kvaliteten i denna del av redovisningen hade stärkts av tydligare uppskattningar inte enbart av omfattningen av de företag som kan påverkas utan även av bedömningar av hur många av dessa företag som kan antas beröras av praktiken. Förslagsställaren förklarar visserligen att sådana bedömningar är svåra att göra och varför (i och med att det nuvarande systemet inte har fått genomslag). Även om försök till vidare kvantifieringar av hur många företag som bedöms faktiskt kan komma att påverkas hade varit behäftade med

² Uppgifter om hur många företag per näringsgren som potentiellt kan beröras av Boverkets förslag anges ha hämtats från SCB:s Företagsdatabas (FDB), avseende år 2024. Bilaga 2 i remissen innehåller även en tabell som visar antal företag fördelat över storleksklasser och verksamhetsområde som kan beröras av förslaget.

stor osäkerhet hade det troligtvis bidragit till en bättre förståelse av förslagets omfattning. Utifrån föreliggande konsekvensutredning borde det gå att beräkna en trolig maximal kostnadsnivå, gällande såväl kostnader som besparingar. Däremot är det svårt att utläsa vilken kostnad/besparing som hade varit sannolik.

Regelrådet har visserligen förståelse för svårigheterna med att göra sådana uppskattningar men vill samtidigt framhålla att Boverket antagligen är den aktör som är bäst lämpad att försöka.

Trots den ovan anförda kritiken finner Regelrådet redovisningen godtagbar.

Förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter

Förslagsställaren anger att ackrediteringskostnaderna för certifieringsorgan inom det föreslagna systemet för certifierade byggprojekteringsföretag bedöms öka med omkring 30–35 procent jämfört med det befintliga systemet. Dessa ökade kostnader antas i sin tur föras över till de företag som väljer att certifiera sig som CBF.

Vid användning av CBF-systemet bedömer förslagsställaren att upp till tio timmars handläggningstid per ärende kan frigöras hos byggnadsnämnden vid uppförande av en- och tvåbostadshus, samt omkring fem timmar för komplementbyggnader. Detta skulle kunna leda till sänkta handläggningsavgifter för byggherrar. Handläggningskostnaden per timme varierar mellan 1 250 och 1 400 kronor. Förslagsställaren uppskattar att användandet av CBF vid uppförandet av ett småhus på 200 kvm kan medföra en avgiftsreducering på omkring 10 000 kronor.

De ekonomiska konsekvenserna för kommunerna anges vara osäkra, eftersom dessa beror på i vilken utsträckning systemet faktiskt kommer att användas. Samtidigt framhålls att systemet kan frigöra betydande resurser hos byggnadsnämnderna, även om vissa kontrollmoment förblir kvar i deras ansvar.

Förslagsställaren bedömer att kostnaden för att certifiera sig som CBF varierar beroende på om företaget redan är certifierat enligt ett kvalitetsledningssystem, exempelvis ISO 9001. För ett sådant företag anges den initiala kostnaden för CBF-certifiering till omkring 45 000 kronor, följt av årlig revision på 15 000 kronor och omcertifiering vart tredje år på cirka 30 000 kronor. Om företaget saknar tidigare certifiering uppskattas kostnaden för uppbyggnad av ett kvalitetsledningssystem till motsvarande ett personår, eller omkring 900 000–1 000 000 kronor. Till detta tillkommer årliga kostnader för internrevisioner och administration på omkring 200 000 kronor.

Förslagsställaren framhåller att nyttan för byggherrar och andra aktörer främst består i ökad förutsägbarhet och kortare byggprocesser. Samtidigt uppges att valet att certifiera sig som CBF – eller att köpa in tjänster från ett externt certifierat företag – kommer att bero på en individuell bedömning av kostnader och förväntad nytta. Det bedöms också finnas variation beroende på företagets storlek, kompetens och roll i byggprocessen.

Förslagsställaren anger att olika bedömningar mellan byggnadsnämnder kan innebära betydande merkostnader i byggprocessen, bland annat genom att projektering behöver revideras eller göras om. Med hänvisning till tidigare uppgifter från trähusbranschen uppges att utdragna diskussioner om tolkningar, krav på mer dokumentation eller ändringar i tekniska lösningar kan leda till förseningar från några veckor upp till ett halvår, vilket motsvarar

omfattande kostnadsökningar för berörda projekt. I vissa fall kan begärda ändringar enligt branschen inte ens genomföras, vilket i sin tur kan förhindra att byggprojektet genomförs.

Vidare uppges att uppskattningsvis fem procent av alla byggprojekt måste projekteras om till följd av varierande tolkningar av regler från olika byggnadsnämnder, och att en ännu större del av bostadsproduktionen påverkas negativt i form av förseningar – särskilt i industriellt byggande där omprojektering stör produktionsflödet.

Förslagsställaren bedömer att det föreslagna CBF-systemet ökar förutsägbarheten för byggherren, eftersom samma certifierade byggbedömningsföretag kan följa projektet genom hela processen fram till slutbesked. Beslutet om slutbesked ska enligt förslaget i praktiken baseras på det utlåtande CBF lämnar in, vilket minskar risken för att projekt nekas godkännande i slutskedet. Detta antas bidra till kostnadsbesparingar genom färre avbrott och ökad kontinuitet i projekten.

En branschorganisation har, med utgångspunkt i erfarenheter från industriellt byggande, bedömt att byggkostnaderna vid seriell produktion inom ramen för CBF-systemet kan bli omkring 20 procent lägre jämfört med traditionellt byggande.

Slutligen konstaterar förslagsställaren att samtliga kostnadsuppskattningar är förenade med osäkerhet, särskilt då det befintliga systemet med certifierade byggprojekteringsföretag ännu inte tillämpas i praktiken och därmed inte ger något faktiskt jämförelseunderlag.

Regelrådet gör följande bedömning. Kostnadsredovisningen utgör ett bra underlag för att bedöma de uppskattade kostnaderna per företag, utifrån företagets förutsättningar. Detta är en väsentlig del av syftet med denna del av redovisningen. Svårigheten som berörs i Regelrådets bedömning i *Berörda företag* ovan, att utifrån dessa uppgifter göra en uppskattning av potentiella ackumulerade kostnader, är dock också giltig i denna del. Med det sagt är den redovisning som finns tydlig. Osäkerheter i uppskattningarna framhålls också, vilket ökar transparensen.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter godtagbar.

Påverkan på konkurrens och särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Påverkan på konkurrens

Enligt Boverkets bedömning är det främst byggherrar och byggföretag som uppför bostadshus genom seriellt byggande som bedöms vara mest aktuella för att certifiera sig som CBF. Förslaget anges även öppna upp för att använda systemet vid uppförande av olika byggnader som är att betrakta som komplement till bostadshus, liksom fristående lokalbyggnader av vissa slag.

Förslaget får även konsekvenser för de byggherrar som i stället väljer att anlita ett externt CBF. Eftersom CBF föreslås få en utökad roll jämfört med vad ett certifierat byggprojekteringsföretag i nuläget har, kan det antas bli dyrare att anlita ett CBF. Men vilket pris som CBF:s tjänster kommer att betinga på marknaden uppges vara svårbedömt på förhand då det beror på flera faktorer, som exempelvis konkurrensförhållanden med mera.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet har inte kunnat utläsa någon redovisning som explicit behandlar förslagets påverkan på de berörda företagens konkurrens. Däremot finns information om vilka företag som bedöms vara mest påverkade och aktuella att certifiera sig som CBF. Regelrådet anser inte att detta är något större problem i konsekvensutredningen i och med att förslagets syfte delvis är att skapa en ny marknad och de förändrade konkurrensförhållanden som i detta fall skulle övervägas skulle vara visavi handläggningen i Sveriges kommuner. Ett resonemang kring detta finns, gällande potentiellt minskade handläggningstider (vilket både blir en minskad intäkt för kommunen i fråga men också en tid- och kostnadsbesparing i termer av minskade personalkostnader). Redovisningen kan därav anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets påverkan på de berörda företagens konkurrens godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag och medelstora företag

I remissen uppges att det i Boverkets tidigare konsekvensutredning³ bedömdes att många företag, särskilt större, redan är certifierade enligt kvalitetsledningssystemet ISO 9001 eller har utvecklat processer och arbetssätt som är i enlighet med standarden. Det uppges i sådant fall vara ett mindre steg att certifiera sig som CBF.

För de företag som inte har uppbyggda processer enligt ISO 9001 anges det dock finnas en större kostnadsmässig tröskel med att certifiera sig som byggprojekteringsföretag. Detta sammantaget med att det är kostsamt att upprätthålla en certifierad organisation, bedöms det troligen innebära att det i första hand är större företag som ser en ekonomisk fördel med att själva certifiera sig som CBF. Större företag har också lättare att inom det egna företaget samla den kompetens som krävs för uppgiften att både bedöma projekteringen och utföra de tillkommande moment som ingår i förslaget.

För mindre företag som vill certifiera sig som CBF finns dock möjligheten att i stället säkra det erforderliga kompetensbehovet via konsultavtal, eller att i stället anlita ett externt CBF om man inte ser någon affärsnytta med att själv certifiera sig.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen i denna del bedöms tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen avseende särskilda hänsyn till små företag godtagbar.

Åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter

Förslagsställaren anger att revisionshanteringen inom det föreslagna CBF-systemet, i likhet med det befintliga systemet, kommer att kunna genomföras effektivt eftersom den baseras på ett standardiserat kvalitetsledningssystem. Revisionen kan dessutom samordnas med andra revisioner, vilket bedöms bidra till att hålla nere kostnaderna för såväl företagen som certifierar sig som CBF som för de aktörer som väljer att anlita ett externt CBF.

Samtidigt bedöms revisionen av ett CBF bli mer omfattande än för nuvarande certifierade byggprojekteringsföretag, eftersom CBF enligt förslaget får en utökad roll i byggprocessen.

³ Regelrådet yttrade sig i detta ärende den 26 oktober 2023, se RR 2023-164.

Detta antas kunna medföra högre certifieringskostnader. Den exakta kostnadsnivån kommer dock att bero på hur kompetenskraven slutligen utformas i Boverkets kommande tillämpningsföreskrifter.

Förslagsställaren betonar att förslaget innebär ökade möjligheter att realisera de kostnadsminskningar som systemet syftar till. Genom att CBF får en mer central roll begränsas byggnadsnämndernas möjligheter att ingripa under byggprocessen eller att neka slutbesked. För företag som väljer att certifiera sig som CBF i syfte att erbjuda konsulttjänster kan detta också innebära ökade intäktsmöjligheter.

Det föreslagna systemet baseras på frivillighet, och förslagsställaren utgår ifrån att det endast kommer att användas av företag som gör bedömningen att nyttan – i form av effektiviseringar och möjliga besparingar – överstiger kostnaderna för certifiering eller upphandling av CBF-tjänster. För de företag som gör en motsatt bedömning kvarstår möjligheten att i stället använda sig av den ordinarie handläggningen genom byggnadsnämnden.

Sammanfattningsvis bedömer förslagsställaren att de merkostnader som uppstår är proportionerliga i förhållande till reformens syfte och att revisionens utformning även fortsättningsvis kommer att bidra till att hålla certifieringskostnaderna på en rimlig nivå.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen i denna del bedöms tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen avseende åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att införandet av det nya systemet kommer att innebära en övergångsperiod där två parallella system samexisterar: det befintliga systemet med certifierade byggprojekteringsföretag och det föreslagna, mer omfattande, systemet.

Företag som redan certifierats enligt det äldre systemet behöver uppgradera sin certifiering för att fullt ut kunna verka inom ramen för det nya. Under övergångsperioden krävs särskilda regler för att hantera förekomsten av två parallella system.

Vidare uppges att kännedom om det befintliga systemet fortfarande är låg i branschen, vilket bland annat beror på att inget certifieringsorgan ännu ackrediterats för ändamålet. Förslagsställaren bedömer därför att omfattande informations- och vägledningsinsatser kommer att behövas för att förklara skillnaderna mellan systemen och för att informera om eventuella övergångsregler.

Regelrådet gör följande bedömning. Kvaliteten i denna del hade kunnat öka genom att mer ingående förklara hur övergångsreglerna kan komma att utformas. Omfattningen och tillvägagångssättet för informationsinsatserna borde också ha specificerats – i nuvarande redovisning konstateras endast behovet. Regelrådet anser att vikten av detta stärks om utgångspunkten är att branschen inte i tillräcklig utsträckning tagit del av informationen gällande det nuvarande systemets införande (dvs. att anledningen till att inga företag ackrediterats inte enbart är att de dragit slutsatsen att lösningen inte skulle vara tillräckligt lönsam eller för osäker utan faktiskt inte vet om att möjligheten finns).

Redovisningen innefattar förslagsställarens bedömning gällande när systemet kan vara på plats (2028), vilket Regelrådet tidigare refererat.

Regelrådet finner redovisningen avseende särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar

Regelrådet finner redovisningen avseende speciella informationsinsatser bristfällig.

Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Förslagsställaren anger att redan i förarbetena till den tidigare lagändringen i plan- och bygglagen (PBL) om systemet med certifierade byggprojekteringsföretag framhölls vikten av att utvärdera systemet när praktiska erfarenheter fanns att tillgå. En särskild aspekt som då lyftes var behovet av att säkerställa att systemet inte får negativa konsekvenser för tillgängligheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Mot denna bakgrund föreslår förslagsställaren att även det nya CBF-systemet bör följas upp och utvärderas innan några ytterligare förändringar övervägs. Det framhålls att systemet inte bör utvecklas vidare innan det finns tillräcklig praktisk erfarenhet och möjlighet till analys.

Enligt förslagsställaren ska den övergripande nationella kontroll som föreslås utgöra ett första steg i uppföljningen. Om brister identifieras vid denna kontroll kan behovet av ytterligare tillsynsåtgärder eller förändringar behöva utredas vidare.

Regelrådet gör följande bedömning. Visserligen anges att utvärdering planeras och att denna ska genomföras genom den övergripande nationella kontroll som Boverkets föreslår och att detta ska betraktas som ett första steg samt att ytterligare kontroll kan behöva utredas om det framkommer brister vid sådan uppföljning. Den enda aspekt som särskild framhålls för denna utvärdering syftar till att säkerställa att systemet inte får negativa konsekvenser för tillgängligheten för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Regelrådet inser att detta inte *direkt* utesluter att andra aspekter följs upp men önskar att större vikt lagts på redovisningen i denna del. Exempelvis genom att belysa vilka andra aspekter/variabler som är relevanta för uppföljning. Detta gäller inte minst systemets kommande påverkan för berörda företags (och andra aktörers) kostnader och intäkter. Regelrådets läsning av den uppföljning av förslagets effekter som föreslås förefaller inte inkludera denna typ av bredare uppföljning. Detta anses särskilt viktigt för föreliggande förslag eftersom konsekvenserna är osäkra och möjligen kan medföra såväl stora besparingar som tillkommande kostnader.

Regelrådet finner av ovan anledning redovisningen avseende hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas bristfällig, trots att det finns viss värdefull information.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det uppges att förslagsställaren gör bedömningen att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Regelrådet finner redovisningen godtagbar.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Regelrådet har inte kunnat utläsa något övrigt av relevans för bedömningen av ärendet.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2 juli 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande